

Apró közlemények / Short communications

1. A *Lycopodium clavatum* L. előfordulása az Egri-Bükkalján / Occurrence of *Lycopodium clavatum* L. in 'Egri-Bükkalja' microregion (NE Hungary)

A kapcsos korpafű pár hajtásból álló példányát az egerszalóki hóforrásnál, *Pinus sylvestris* újulat között azonosítottuk 2014. novemberében, egy gyűjtési célú terepbejáráson. Pontos lelőhelye Egerszalók község határában, a De-42 (Vendel) és a De-42/a (Mária) termálkút, valamint mésztufa sódomb közelében (LÉNÁRT 2007) elmenő földút részsűjén, telepített erdeifenyves állomány peremén helyezkedik el.

Az elmúlt években a korpafűfaj több újabb előfordulását jelezték a Bükk-hegységből (pl. VOJTKÓ *et al.* 2014, SONKOLY 2014). A Bükkaljáról PIFKÓ és BARINA közleménye (2004) nem számol be a faj jelenlétéről, valamint a Bükk-hegység flóraműve (VOJTKÓ 2001) sem említi az egerszalóki lokalitást.

A herbáriumi példányt az Eszterházy Károly Főiskola Edényes Növénygyűjteményében (EGR) helyeztük el. (A közép-európai flóratérképezési rendszer kvadrát-azonosítója: 8188.1).

SZÜCS Péter¹ & PÉNZESNÉ KÓNYA Erika¹

2. Néhány adat Debrecen urbán-flórájához / Contribution to the urban flora of Debrecen (E Hungary)

Az utóbbi időben fokozott figyelem fordul a városi flórák feltárására (lásd például: LENGYEL 2013, WIRTH & LENGYEL 2014, SCHMIDT 2014, SONKOLY 2014), ugyanakkor Debrecenből eddig csak igen szerény számú adat került publikálásra (legutóbb: PFEIFFER 1998, MATUS *et al.* 2000, LISZTES-SZABÓ 2013).

Az alábbiakban Debrecen belterületéről származó érdekesebb florisztikai észleléseinket összegezzük, összevetve azokat a fontosabb irodalmi (TAMÁSSY 1927, BOROS 1932, SOÓ & MÁTHÉ 1938, CSISZÁR 2012) és herbáriumi referenciákkal. A lelőhelyeket követően feltüntetjük a megfigyelések évét. A lelőhelyek a közép-európai flóratérképezés hálórendszerében (NIKL FELD 1971) a 8495.2 és 8495.4 kódú négyzetekbe esnek. A felsorolt adatok bizonyító példányai a Debreceni Egyetem Növénytan Tanszékének gyűjteményében (DE, Soó Rezső Herbárium) kerültek elhelyezésre. Saját adatainkon kívül Molnár V. Attila (MVA), Szilágyi Csilla (SzCs) és Lovas-Kiss Ádám (LKÁ) adatait is közöljük, melyek lehetőségét ezúton is köszönjük!

***Aphanes arvensis* L.** – *Herb.*: a Botanikus kertben egykor ültetve előfordult (Soó R.: 1938).
Ined.: Egyetem tér, az Élettudományi Épület előtti parkban, felnyíló gyeppen néhány-tíz tő (2012, 2013, 2014, 2015).

***Asperugo procumbens* L.** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927) löszös talajú területekről (Hegyes) jelzi, szerinte a Nyírségi részen ritka. *Herb.*: külterületről számos helyről előkerült (Soó R.: Nagycsere-Martinka, 1933; Máthé I.: Pac, 1933; Felföldy L.: Apafa, 1938; Soó R.: Tóóc, 1947;

- Siroki Z.: árokparton, 1947). *Ined.*: a Nagyállomás mellett, az új villamos pálya körüli járdaszigeteken, pionír homokfelszínen néhány-tíz tő (2013).
- Asplenium trichomanes* L.** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927): ritka, csak homoki erdőkben. *Ined.*: Egyetem tér, az Élettudományi Épület első emeletének É-i „teraszán”, kavicságyon egyetlen tő (2013). Minden bizonnyal a közeli Botanikus kertből beszóródó spóráról kelt.
- Bifora radians* M. Bieb.** – *Herb.*: külterületről ismert (Siroki Z.: parlagon, 1947). *Ined.*: Mikszáth Kálmán u. 69., virágágyásban (MVA, 2013).
- Cardamine hirsuta* L.** – *Ined.*: a Csapó utcán, virágágyás szegélyében néhány tő (2013); a Hódos Imre Sportszarnok parkolójában, kerítés mentén és virágágyásban néhány tő (2013); Vértesi út, Florex Kertcentrum, dísznövények teletetésére szolgáló fóliasátorban bőven (2015).
- Chenopodium ambrosioides* L.** – *Herb.*: a Botanikus kertben egykor ütetve előfordult (Siroki Z.: 1949, 0979). *Ined.*: Bethlen utca, a Kölcsey Központtal szemben, parkolódvar kerítése mellett egyetlen tő (2014).
- Cyperus alternifolius* L.** – *Ined.*: a Debrecen Pláza mellett, járdaszegélyben egyetlen tő (2012).
- Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P. Fuchs** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927) szerint ritka, csak homoki erdőkben. *Herb.*: egyetlen Halápról gyűjtött példánya ismert (Soó R.: 1947). *Ined.*: Egyetem tér, az Élettudományi Épület első emeletének É-i „teraszán”, kavicságyon egyetlen tő (2013). Minden bizonnyal a közeli Botanikus kertből beszóródó spóráról kelt.
- Dryopteris filix-mas* (L.) Schott** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927) szerint ritka, csak homoki erdőkben. *Herb.*: homoki erdőkből (Zilahi-Sebess G.: Bocskai kert, 1930; Felföldy L.: Nagyerdő, 1945; Siroki Z.: 1954). *Ined.*: Egyetem tér, az Élettudományi Épület első emeletének É-i „teraszán”, kavicságyon néhány tő (2013). Minden bizonnyal a közeli Botanikus kertből beszóródó spóráról kelt.
- Lepidium densiflorum* Schrad.** – *Herb.*: külterületről több helyről (Soó R.: Sámsoni-dombok, 1946; Nagyerdő: 1946; Simon T.: Sámsoni-dombok, 1947; Siroki Z.: 1949), belterületen a Botanikus kertben (Soó R.: 1946) gyűjtötték. *Ined.*: a Mikszáth Kálmán úton néhány tő (2013).
- Listera ovata* (L.) R. Br.** – *Herb.*: külterületről ismert (Soó R.: Haláp, 1931; Nagycsere-Martinka, 1933; Borsos O.: Haláp, 1953). *Ined.*: a Batthyány úton, virágágyásban egyetlen tő (SzCs & LKÁ, 2013).
- Lycopsis arvensis* L.** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927) szerint a Nyírségi részen ritka. *Herb.*: a Botanikus kertben egykor ütetve előfordult (Soó R.: 1938) és Pallagról is előkerült (Siroki Z.: Pallagpuszta, homokbánya, 1973). *Ined.*: a Nagyállomás mellett, az új villamos pálya körüli járdaszigeteken néhány-tíz tő (2013).
- Polystichum aculeatum* (L.) Roth** – *Ined.*: Egyetem tér, az Élettudományi Épület első emeletének É-i „teraszán”, kavicságyon egyetlen tő (2013). Minden bizonnyal a közeli Botanikus kertből beszóródó spóráról kelt.
- Potentilla indica* (Andrews) Focke** – *Lit.*: BALOGH (2012) pontos helymegjelölés nélkül közli Debrecen környékéről. *Ined.*: Böszörményi út (2012); Őszirózsa köz (2012); Petőfi tér (2013); Bethlen utca (2014, 2015) (bizonyára elterjedtebb a városban). Valamennyi helyen kultúrgep felnyíló foltjain találtuk több m²-es sarjtelepeit.
- Silybum marianum* (L.) Gaertn.** – Korábbi adatát nem találtuk a környékről. Egyetem sugárút és a Komlóssy út sarkán egyetlen tő (2013); a Thomas Mann és a Bolyai utca sarkán néhány tő (2014); a Doberdó utcán egyetlen tő (2014). Fiatal tőlevélrózsák, melyek egyike sem vészelt át az észlelést követő telet. Valamennyi esetben járdák mentén, bolygatott gyepekben.
- Sorghum halepense* (L.) Pers.** – *Lit.*: a Nyírség területéről nem ismert (vö. TELEKI 2012). *Ined.*: a Honvéd út és Csemete út sarkán álló háztömb járdaszegélyében két tő (2013).
- Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel.** – *Lit.*: TAMÁSSY (1927) homoki termőhelyekről jelzi. *Herb.*: a Botanikus kertben egykor ütetve előfordult (Soó R.: 1937). *Ined.*: a Thomas Mann út és

Bolyai út sarkán, egyetlen tő (2012); Egyetem tér, az Élettudományi Épület első emeletének É-i „teraszán”, kavicságyon (2012, 2013); Egyetem sugárút, az Egyetem tér előtti körforgalomnál néhány m²-en tömeges (2014).

TAKÁCS Attila² & LÖKI Viktor²

3. Kiegészítések a *Magyarország orchideáinak atlasza* elterjedési adataihoz / Contributions to the distribution data published in the *Atlas of Hungarian Orchids*

Az alábbiakban olyan orchidea előfordulási adatokat közlünk, amelyek a *Magyarország orchideáinak atlasza* c. kötetben (MOLNÁR V. 2011) megjelent elterjedési térképekhez, illetve az azóta publikált florisztikai adatokhoz képest újdonságnak számíthatnak. Ez főként az egyes közép-európai flóratérképezési negyed-kvadrátokra nézve új adatokat jelent, bizonyos esetekben pedig archív adatok aktuális megerősítését. Az alfabetikus sorrendbe szedett taxonokhoz minden esetben megadjuk a lelőhelyekhez tartozó kistáj (MAROSI & SOMOGYI 1990), település és dűlőneveket, ha szükséges, további viszonyítási pontokat, továbbá az adatközlők monogramját, az észlelés évét, legalább hozzávetőleges egyedszámot, illetve a lelőhelyet fedő KEF-kvadrát kódját (NIKL FELD 1971), végül az adat újszerűségét (1900 előtti-, 1900–1950 közötti-, 1950–1990 közötti adat megerősítése, új adat). A kistájak rövidítése értelemszerű: **B** – Bakony, **Ba** – Bakonyalja, **Bá** – Bársonyos, **Bf** – Balaton-felvidék, **BKk** – Berettyó–Kálló-köze, **Bö** – Börzsöny, **Bs** – Békési-sík, **DBd** – Dél-Baranyai-dombság, **DNy** – Dél-Nyírség, **DTv** – Dél-Tisza-völgy, **DZs** – Dél-Zselic, **Gd** – Geresdi-dombság, **GyTt** – Győr-Tatai-teraszvidék, **H** – Hanság, **K** – Kiskunság, **KKS** – Kelet-Külső-Somogy, **M** – Mecsek-hegység, **NyHs** – Nyárád–Harkányi-sík, **NyKS** – Nyugat-Külső-Somogy, **Pd** – Pannonhalmi-dombság, **Ps** – Pesti-sík, **Sps** – Somogyi parti sík, **STh** – Sümeg–Tapolcai-hát, **Sz** – Szigetköz, **T** – Turjánvidék.

Enumeráció

Anacamptis morio (L.) Bateman, Pridgeon & Chase – **KKS**: Balatonendréd: Farkas-dűlő (PM, 2014, 1) [9173.2], 1950–1990! *Pusztaszemes*: Kapási-hegy (PM, 2014, 7) [9273.2], új!

Anacamptis palustris (Jacq.) Bateman, Pridgeon & Chase – **K**: *Kunszentmiklós* és *Apaj* közt a műút mellett (RZs & CsM, 2014, 5) [8980.2], új! **Sps**: *Zamárdi*: Tóközi-berek (CsK & PM, 2014, ~350) [9173.2], 1950–1990!

Anacamptis pyramidalis (L.) Rich. – **H**: *Rábcakapi*: a Rábca torkolata közelében, telepített nemesnyárasban (HGy, 2014, 1) [8269.4], új! **KKS**: *Kőröshegy*: Durungosi völgy (PM, 2014, 1) [9173.4], új! **K**: *Kunszentmiklós* és *Apaj* közt a műút mellett (RZs & CsM, 2014, 1) [8980.2], új! **Sps**: *Zamárdi*: Brettyó (PM, 2014, 1) [9173.2], 1950–1990!

Cephalanthera damasonium (Mill.) Druce – **Ba**: *Devecser*: Széki-erdő (CsM, 2014, néhány tucat) [8870.4], új! **BKk**: *Esztár*: a Püspök-föld-dűlő É-i szélén, a vasúti pálya mellett elterülő telepített nemesnyárasban (TA, 2012, ~20) [8696.4], új! **Bs**: *Gyula*: a Thermal Camping & Hotel területén, telepített tölgyesben (NT & TA, 2013, bőven) [9393.4], új! **DTv**: *Szentes*: Hősök erdeje, idős tölgyek alatt (NT & TA, 2014, ~10) [9387.1], új! **H**: *Rábcakapi*: a Rábca torkolata közelében, nemesnyárasban (HGy, 2014, 4) [8269.4], új! **KKS**: *Balatonendréd*: Hubertusi erdő (PM, 2014, 3) [9173.4], új! *Ságvár*: Börevár, Mérnökút (PM, 2014, 19) [9174.3], <1900! *Siófok-Tőreki*: Cinege-forrás (PM, 2014, 6) [9174.3], <1900! *Zamárdi*: Vaskereszt erdőrezervátum (PM, 2014, 16) [9173.2], új! **NyKS**: *Kereki*: telepített erdei fenyves (PM, 2014, 1) [9173.3], új! **Ps**: *Budapest*: Felsőrákosi-réteknél a Rákos-patak és a Keresztúri út közt (CsM, 2014, sok) [8581.1], új! **Sz**: *Dunaszeg*: Bányató mellett (HL, 2014, 4) [8271.1], új! **T**: *Dabas*: a XX. sz. csatorna mellett, a turjánostól D-re lévő telepített nyárasban (CsM, 2012, ~10) [8881.2], új!

Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch – **NyHs**: *Töttös*: Töttösi erdő 10B erdőrészet, gyertyános tölgyesben (G, 2014, 12) [0077.3], új! **STh**: *Tapolca*: Új-erdő, a Nyírásra vezető

- műút mentén (CsM, 2014, 3) [9070.1], új! **Sz:** *Győrújfalú*: falu szélén, telepített nyárasban (HL, 2014, 3) [8271.4], új!
- Cephalanthera rubra (L.) Rich.** – **Pd:** *Ravaszd*: az erdőgazdasági aszfaltút Románd felé eső végén, erdőnyiladéokban (HL, 2011–2014, 4–6) [8572.2], új!
- Dactylorhiza incarnata (L.) Soó** – **NyHs:** *Márok*: Lippót Márokkal összekötő földes út mellett (déli oldalon), a Mároki-vízfolyástól keletre (GJ, 2014, 24) [0177.1], új! **GyTt:** *Nagyszentjános-Ács*: az autópálya lehatárolásánál, elhagyott bányagödörben (HL, 2014, 2) [8373.1], új!
- Epipactis albensis Nováková et Rydlo** – **B:** *Bakonybél*: Boroszlán tanösvény (HL, 2014, 3) [8772.1], új! **Bö:** *Diósjenő*: a Csehvártól K-re az útelágazásnál az árokban (MVA & CsM, 2011, néhány tő) [8080.3], új! **Kóspallag**: Deszkametsző-völgy, Királyrét felé félúton a Száraz-patak mellett (RZs & CsM, 2013, ~10) [8179.2], új!
- Epipactis leptochila (Godfery) Godfery** – **Bö:** *Kóspallag*: Deszkametsző-völgy, Királyrét felé félúton a Száraz-patak mellett (RZs & CsM, 2013, ~10) [8179.2], új!
- Epipactis microphylla (Ehrh.) Sw.** – **Ba:** *Devecser*: Széki-erdő (CsM, 2014, 1) [8870.4], új! **Gd:** *Geresdlak*: Kisgeresdtől keletre legelőerdőben 19I erdőrésszel (GJ, 2013, ~300) [9877.3], 1900–1950! **T:** *Dabas*: a XX. sz. csatorna mellett, a turjánostól D-re lévő telepített nyárasban (CsM, 2012, 10–15) [8881.2], új!
- Epipactis nordeniorum Robatsch** – **B:** *Bakonybél*: Boroszlán tanösvény (HL, 2014, 8) [8772.1], új!
- Epipactis pontica Taubenheim** – **Bö:** *Diósjenő*: a Csehvártól K-re az útelágazásnál az árokban és fölötté a hegyoldalon (MVA & CsM, 2011, néhány tő) [8080.3], új! A Závoz felé menő aszfaltozott út alatti lejtőn (MS & CsM, 2011, sok) [8080.1], új!
- Epipactis purpurata Smith** – **Gd:** *Geresdlak*: Kisgeresdtől keletre 21F erdőrésszel (GJ, 2010, 2) [9877.3], új!
- Epipactis tallosii A. Molnár et Robatsch** – **BKk:** *Esztár*: a Püspök-föld-dűlő É-i szélén, a vasúti pálya mellett elterülő telepített nemesnyárasban (TA, 2012, ~20) [8696.4], új! **DBd:** *Máriakéme*: Törökvártól északra, nemesnyárasban (GJ, 2014, 40) [9976.4], új! **DNy:** *Penészlek*: a Domahídi-erdő és a Penészleki-főcsatorna között elterülő telepített nemesnyárasban (TA, 2012, ~100) illetve a Szász-tanya és Illés-tanya között elterülő telepített nemesnyárasban (TA, 2013, ~50) [8399.3], új! **Sps:** *Siófok-Töreki*: Töreki-Tavak Természetvédelmi Terület (PM, 2014, 170) [9174.1], új!
- Epipogium aphyllum Sw.** – **DZs:** *Bükkösd*: Malactetői-völgy (KA, 2014, 2) [9873.4], új!
- Limodorum abortivum (L.) Sw.** – **NyKS:** *Somogytúr*: Tardi erdő (PM, 2014, 1) [9372.1], új!
- Neotinea tridentata (Scop.) Bateman, Pridgeon & Chase** – **KKS:** *Siófok-Töreki*: Jódi-hegy (PM, 2014, 12) [9174.3], új! **NyKS:** *Kereki*: Kőröshegyi-séd menti rétek (PM, 2014, 541) [9173.3], új! *Visz* (PM, 2013, 15) [9272.4], új!
- Neottia nidus-avis (L.) Rich** – **DBd:** *Székelyszabar*: Szabari erdő, erdészház melletti csemetékertben, lucfenyő alatt (GJ, 2014, 29) [9977.2], 1950–1990! **KKS:** *Balatonendréd*: Hubertusi erdő (PM, 2013, 1) [9173.4], új! *Kőröshegy*: Douglaszosa (PM, 2013, 1) [9173.4], új!
- Ophrys apifera Huds.** – **Bf:** *Balatonfüred*: Tamás-hegy (RG, 2014, ~20) [9073.1], új! **Bá:** *Vértesszőlős*: Szigotya (M), 2014, 5) [8376.3], új! **M:** *Pécs*: Misina (LR, 2014, ~20–30), 1950–1990! **STh:** *Tapolca*: Új-erdő, a Nyirádra vezető műút mentén (CsM, 2014, 1) [9070.1], új!
- Ophrys sphegodes Mill.** – **KKS:** *Balatonendréd*: Hársma (PM, 2014, 43) [9173.4], új! **Pd:** *Győrújbarát*: Józanvölgy alja, a Győrújbaráti Pincészet telkén (HL, 2014, 9) [8471.2], új! **GyTt:** *Nagyszentjános*: autópálya felhajtó (HL, 2014, 4) [8373.1], 1900–1950!
- Orchis × hybrida Boenn. ex Rchb. (O. purpurea × O. militaris)** – **Pd:** *Győrújbarát*: Józanvölgy alja, a Győrújbaráti Pincészet telkén (HL, 2014, 20) [8471.2], új! *Kajárpec*: Öreghegy (HL, 2014, 30) [8572.1], új! *Nyúl*: Gerha-oldal (HL, 2014, 14) [8472.1], új!

***Orchis militaris* L.** – **DBd:** Dunaszekcső: Gál-hegy, állattartó teleptől délre, szántófield közepén felhagyott szőlő helyén (GJ, 2013, 16) [9978.1], új! **Sz:** Dunaszeg: Bányató mellett (HL, 2014, 1) [8271.1], új!

***Orchis purpurea* Huds.** – **KKS:** Balatonendréd: Hubertusi erdő (PM, 2013, 10), Szántód: Szántódi erdő, 9-es tető (PM, 2014, 53) és Káptalan-kút (PM, 2014, 1) [9173.4], új! **Ságvár:** Börevár környékén többfelé (PM, 2013, ~50) [9174.3], új! **Siófok-Tőreki:** Jódi-hegy (PM, 2013, 3) [9174.1, 9174.3], új! **Szőlősgyőrök:** Landortól DK-re, dombtetőn (PM, 2014, 6) [9272.3], új! **Zamárdi:** Vaskereszt erdőrezervátum (PM, 2014, 3) [9173.2], új! **Sps:** Zamárdi: Katykó-dűlő, (PM, 2014, 42) [9173.2], új!

CSÁBI Miklós, CSIRMAZ Kálmán, GREGORITS János, HASZONITS Győző, HERNÁDI László, KITICSICS Anikó, LUKÁCS Róbert, MAKÁDI Sándor, MARTON József, MOLNÁR V. Attila, NAGY Timea, PÁNCZÉL Máttyás, RAKSÁNYI Zsolt, RESZLER Gábor és saját adatai alapján összeállította: TAKÁCS Attila²

4. *Sisyrinchium bermudiana* L. új előfordulási adata a Kárpát-medencében / New occurrence of *Sisyrinchium bermudiana* L. in the Carpathian Basin (Transylvania, Romania)

2013. június 19-én, Gyimesben [Románia, Hargita (Harghita) megye, Keleti-Kárpátok], Hidegség (Valea Rece) mellett (N 46.629447°, E 25.949339°) a *Sisyrinchium bermudiana* kis állományára (4 virágzó és 2 termékes példányra) bukkantunk. A növények egy ösvény mellett, a következő fajok társaságában nőttek: *Achillea distans*, *Agrostis tenuis*, *Asperula cynanchica*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Carum carvi*, *Centaurea pseudophrygia*, *Cirsium erisithales*, *Colchicum autumnale*, *Dactylis glomerata*, *Festuca pratense*, *Fragaria viridis*, *Gentiana asclepiadea*, *Hypericum maculatum*, *Linum catharticum*, *Lotus corniculatus*, *Luzula* sp., *Origanum vulgare*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago media*, *Polygala amara*, *P. comosa*, *Polygonatum verticillatum*, *Prunella vulgaris*, *Scorzonera purpurea*, *Tragopogon orientale*, *Trifolium alpestre*, *T. montanum*, *Vicia tenuifolia*.

A *Sisyrinchium* nemzetség (Iridaceae) fajai kistermetű geofitonok. A *S. bermudiana* Észak-Amerikából származó jövevény. Magyarországon 1996-ban, a Vértesben, Oroszlány mellett (egy bánya rekultivációs területén) találtak egy nagyobb állományt és Zala megyében, az Egerszeg-Letenyei-dombság középső részén egy legelőről került elő (RIEZING & ÓVÁRI 2004). Kárpát-medencei előfordulásai igen sporadikusak (vö. RIEZING & ÓVÁRI 2004), ezért fontosnak tartjuk az általunk talált előfordulás közlését. Az előfordulást fényképekkel dokumentáltuk és herbáriumi példányt gyűjtöttünk, amit a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárában (BP) helyeztünk el. Az általunk talált állomány közelében korábban GOREA (2003) is megtalálta a fajt a Bákó (Bacău) megyéhez tartozó Tarhavaspataka (Tărhăuși) és Beleghet települések közelében (OPREA & SIRBU 2009). Az MTM Növénytárának Herbarium Carpato-Pannonicum gyűjteményében csupán Máramarosból (Maramureș) származó példányokat és két magyarországi gyűjtést találtunk (1. táblázat). Érdekes módon RIEZING & ÓVÁRI (2004) megemlítik, hogy a Magyar Természettudományi Múzeum (Budapest) herbáriumában nem találták a fajt. Emellett első hazai adataként a Csapody Vera által megtalált 1957-es budapesti (Városliget) előfordulást jelölik meg (CSAPODY 1958, RIEZING & ÓVÁRI 2004). Herbáriumi adatgyűjtésünk alapján elmondhatjuk, hogy a faj első magyarországi adata, egy POLGÁR Sándor által, Győrben gyűjtött példány, amely 1935-ből származik.

1. táblázat. A *Sisyrinchium bermudiana* adatai a MTM Növénytár herbáriumában.
Table 1. Data of *Sisyrinchium bermudiana* in Herbarium Carpato-Pannonicum of Hungarian Natural History Museum (BP).

Gyűjtő /Collector	Ország /Country	Lelőhely /Locality	Dátum /Date
Andreánszky G. & Tuzson J.	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1917. 06. 15.
Margittai Antal	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1931. 06. 16.
Hanasiewicz Oszkár	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1939. 06. 20.
Andreánszky Gábor	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1939. 06. 20.
Hanasiewicz Oszkár	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1940. 07. 24.
Andreánszky Gábor	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1940. 07. 24–25.
Tangl Harald	Ukrajna / Ukraine	Körösmező /Jaszinya	1943. 08.
Wagner János	Románia / Romania	Máramaros / Maramureş	1944.
Coman, Artus	Románia / Romania	Borsa	1946.
Coman, Artus	Románia / Romania	Petrova	1947. 05. 31.
Polgár Sándor	Magyarország / Hungary	Győr	1935. 05. 08.
Csapody Vera	Magyarország / Hungary	Budapest	1957. 05. 14.
Tóth Katalin <i>et al.</i>	Románia / Romania	Hidegség / Valea Rece	2013. 06. 19.

TÓTH Katalin^{3*}, BABAI Dániel⁴, KELEMEN András⁵, DEÁK Balázs⁵,
 ALBERT Ágnes³ & VALKÓ Orsolya^{3,5}

5. A légyfogó (*Myagrum perfoliatum* L.) előfordulása Mezőberény mellett / Occurrence of *Myagrum perfoliatum* L. near Mezőberény town (East Hungary)

2014. május 6-án a Lőkősháza–Budapest vonalon közlekedő Csanád Intercity vonat ablakából Mezőberény mellett, a belterületől kevéssel déli irányban (KEF: 9192.3) virágzó *Myagrum perfoliatum*-töveket vettem észre.

2014. május 24-én felkerestem a lelőhelyet. A légyfogó az éppen jelentős felújítás alatt álló vasúti fővonal mellett fordult elő, a 692-es szelvénykaró közelében, a vasúti töltéstől kevéssel keletre. Ezen a szakaszon a vasút mellett egy másodlagosan szikes rét található, a faj populációja ennek a rétnak a munkagépek által megtaposott, erősen felnyílt szélén élt. Az összborítás itt mindössze kb. 5–10% volt. 83 változó méretű, virágzásban lévő *Myagrum perfoliatum*-tövet számoltam össze, amely alapján a teljes állomány nagysága mintegy 100–250 tőre volt tehető. A légyfogó közvetlen környezetében többek között a következő jellegzetesebb fajok voltak jelen: *Alopecurus pratensis* – réti ecsetpázsit, *Cerastium tenoreanum* – prémes madárhúr, *Galium spurium* subsp. *vaillantii* – vetési galaj, *Geranium dissectum* – sallangos gólyaorr, *Lathyrus tuberosus* – mogyorós lednek, *Polygonum aviculare* agg. – útszéli porcfű. A *Myagrum perfoliatum* előfordulását fényképekkel és egy herbáriumi példány begyűjtésével is dokumentáltam. A herbáriumi példány a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytárának Herbarium Carpato-Pannonicum gyűjteményében került elhelyezésre (herbáriumi azonosító szám: BP 739985).

A *Myagrum perfoliatum* a Tiszántúlon szórványos előfordulású faj (KIRÁLY 2009), főleg 19. századi szakirodalmi adatokkal rendelkezik a régióból (Soó & MÁTHÉ 1938: 91).

A légyfogó mezőberényi felbukkanásához véleményem szerint nagymértékben hozzájárulhatott, hogy az ebben az időszakban zajló vasútépítési munkálatok során a másodlagos szikes rét vasút menti sávját jelentős bolygatás érte, amely során nagyobb felnyíló felszínek keletkeztek. Továbbá az aktuális időjárási helyzet is előnyös lehetett a faj számára, a megelőző ős csapadékos volt, ami kedvezett az egyényári fajok tavaszi fellépésének.

CSATHÓ András István⁶

Irodalom / References

- BALOGH L. (2012): Indiai szamóca (*Potentilla indica* [G. Jackson] Th. Wolf). – In: CSISZÁR Á. (szerk.), *Inváziós növények Magyarországon*. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, pp. 89–93.
- BOROS Á. (1932): A Nyírség flórája és növényföldrajza. – Debrecen, 208 pp.
- CSAPODY V. (1958): *Ammannia* és *Sisyrinchium* Magyarországon. – *Botanikai Közlemények* 47: 352–353.
- GOREA, L. (2003): *Flora vasculară și vegetația bazinului Asău, Camenca și Tărhăuș*. – Doctoral degree' thesis. Iași: University "Alexandru Ioan Cuza".
- KIRÁLY G. (szerk.) (2009): *Új magyar fűvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok*. – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvalfő, 616 pp.
- LÉNÁRT L. (2007): Egerszalók-Demjén (Észak-Magyarország, Bükk DNY-i előtere) Termálkarsztos ásvány- és gyógyvizei. – *A Miskolci Egyetem Közleménye, A sorozat, Bányászat* 72: 107–124.
- LISZTES-SZABÓ Zs. (2013): A Tallós-nőszőfű (*Epipactis tallosii* Molnár & Robatsch 1997) új állománya Debrecenben. – *Kitaibelia* 18: 179.
- MAROSI S. & SOMOGYI S. (szerk.) (1990): *Magyarország kistájainak katasztere I-II*. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 1023 old.
- MATUS G., NOVÁK T. & TÖRÖK P. (2000): Dudatönk (*Physocaulis nodosus* (L.) Tausch., Syn.: *Myrrhoides nodosa* (L.) Cannon.) Debrecenben. – *Kitaibelia* 5: 230.
- MOLNÁR V. A. (szerk.) (2011): *Magyarország orchideáinak atlasza*. – Kossuth Kiadó, Budapest.
- NIKLFIELD, H. (1971): Bericht über die Kartierung der Flora Mitteleuropas. – *Taxon* 20: 545–571.
- OPREA, A. & SIRBU, C. (2009): The vegetation around Osoi lake (Bacau county). – *Journal of Plant Development* 16: 69–80.
- PFEIFFER N. (1998): *Eleusine indica* (L.) Gärtn. Debrecenben és Szulokon. – *Kitaibelia* 3: 371.
- PIFKÓ D. & BARINA Z. (2004): Adatok a Bükkalja flórájához. – *Kitaibelia* 9: 151–164.
- RIEZING N. & ÓVÁRI M. (2004): A *Sisyrinchium bermudiana* agg. újabb előfordulásai Magyarországon. – *Kitaibelia* 9: 57–65.
- SCHMIDT D. (szerk.) (2014): *Győr edényes flórája. Enumeráció*. – Kézirat, Győr.
- SONKOLY J. (2014): Adatok Miskolc és a Bükk hegység flórájának ismeretéhez. – *Kitaibelia* 19: 267–274.
- SOÓ R. & MÁTHÉ I. (1938): *A Tiszántúl flórája*. – Magyar Flóraművek 2. – Instituti Botanici Universitatis Debreceniensis, Debrecen, 192 pp.
- TAMÁSSY G. (1927): *Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város növényzete*. – Debrecen, 71 pp.
- TELEKI B. (2012): Fenyércirok (*Sorghum halepense* [L.] Pers.). – In: CSISZÁR Á. (szerk.), *Inváziós növények Magyarországon*. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, pp. 351–353.
- VOJTKÓ A. (szerk.) (2001): *A Bükk-hegység flórája*. – Sorbus 2001 Kiadó, Eger, 340 pp.
- VOJTKÓ A., E. VOJTKÓ A. & BÁTORI Z. (2014): *Huperzia selago* (L.) Bernh. a Bükk-fennsíkon és más adatok. – *Kitaibelia* 19: 366.

Az Apró közlemények szerzőinek elérhetősége / Adresses of authors of short communications

- (1) Eszterházy Károly Főiskola TTK Növénytan és Ökológiai T.sz., H-3300 Eger, Leányka u. 6.
- (2) Debreceni Egyetem TTK Növénytan T.sz., H-4032, Debrecen, Egyetem tér 1.
- (3) Debreceni Egyetem, Ökológiai Tanszék, H-4032 Debrecen, Pf.: 71.; *kissa0306@gmail.com
- (4) MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Néprajztudományi Intézet, H-1014 Budapest, Országház u. 30.
- (5) MTA-DE Biodiverzitás Kutatócsoport, H-4032 Debrecen, Pf.: 71.
- (6) MTA Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet; csatho.andras.istvan@okologia.mta.hu